

## TÜRK DİLİ I-II DERSİ MUAFİYET SINAVI KONU BAŞLIKLARI

- Dil nedir? Dilin özellikleri nelerdir? Dilin sosyal bir kurum olarak millet hayatındaki yeri ve önemi; dil-kültür münasebeti.
- Dil Türleri (Ana Dil, Ortak Dil, Konuşma Dili, Yazı Dili, Lehçe, Şive, Ağız, Ölçünlü Dil, vb.)
- Türk dilinin dünya dilleri arasındaki yeri.
- Türk dilinin gelişmesi ve tarihi devreleri.
- “Geçiş Dönemi (Orta Türkçe Dönemi) Dil Yadigârları: Kutadgu Bilig, Divânü Lügâti’t-Türk, Atabetü’l-Hakâyık, Divân-ı Hikmet.
- Türk Dilinin yazımında kullanılan alfabeler.
- Türk dilinin bugünkü durumu ve yayılma alanları.
- Türkiye Türkçesi; Türk Dili Çalışmaları ve Yazı Devrimi
- Türkçenin Güncel Sorunları
- Türkçede sesler ve seslerin sınıflandırılması, ses özellikleri ve ses bilgisi ile ilgili kurallar, ses olayları.
- Biçim Bilgisi
- Türkçede Ekler: Yapım ekleri ve çekim ekleri
- Sözcük Yapımı
- Sözcük Türleri
- Cümle Bilgisi
- Anlatım Bozuklukları
- Türkçenin Söz Varlığı (Deyimler, Atasözleri, İkilemeler, Alıntı Sözler, Argo, vb.)
- Yazım ve İmlâ ile ilgili kurallar
- Noktalama ile ilgili kurallar
- Kompozisyon Bilgileri: Paragraf oluşturma ve paragraf türleri (giriş, gelişme, sonuç paragrafları).  
Düşünceyi Geliştirme Yolları: Açıklama, tartışma, öyküleme, betimleme; tanımlama, örneklendirme, tanık gösterme, karşılaştırma vb. uygulamaları
- Metin yapısı (metnin yapısal özellikleri, giriş-gelişme-sonuç bölümleri); metinsellik özellikleri (bağlılık, tutarlılık; amaçlılık, kabul edilebilirlik, durumsallık, bilgisellik, metinlerarasılık).
- Özet çıkarma - Not tutma
- Yazılı Anlatım Türleri (Makale, fıkra, deneme, vb.)
- Şehir - Kültür ve Medeniyet İlişkisi
- Türk Diline Hizmet edenler ve Dil Yadigârlarımız.

## SORU ÖRNEKLERİ

“\_\_\_\_\_; bir isteği, bir şikâyeti duyurmak veya herhangi bir konuda bilgi vermek için resmî veya özel kurum ve kuruluşlara, kişilere yazılan imzalı başvuru yazısıdır.”

1. Yukarıdaki boşluğa aşağıdaki yazı türlerinden hangisi getirilmelidir?

A) Roman  
B) Hikâye  
C) Destan  
D) Özgeçmiş  
E) Dilekçe

2. “Mutluluk Veren Bilgi” anlamına gelen Kutadgu Bilig adlı eser kim tarafından yazılmıştır?

A) Edib Ahmed Yükneki  
B) Hoca Ahmed Yesevî  
C) Kaşgarlı Mahmud  
D) Yunus Emre  
E) Yusuf Has Hâcib

3. Aşağıdakilerden hangisi Divânü Lügati't-Türk'ün özelliklerinden biridir?

A) Türkçenin ilk sözlüğü ve antolojisidir.  
B) Farslara Türkçeyi öğretmek amacıyla yazılmıştır.  
C) Eserde hikmetli şiirler bulunur.  
D) Aruz ve hece ölçüsü bir arada kullanılmıştır.  
E) Didaktik bir özelliği vardır.

İnsanın üç güvenilir arkadaşı vardır ( )  
Yaşlı karısı ( ) yaşlı köpeği ve hazır parası ( )

4. Yukarıda parantezle belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

A) (;) (,) (...)      B) (...) (,) (...)      C) (;) (,) (...)  
D) (.) (,) (.)      E) (;) (,) (.)

5. “El elin eşeğini türkü çağırarak arar.” atasözünde aşağıdaki eklerden hangisi yer almaz?

A) İyelik eki      B) Sıfat-fiil eki      C) İlgi eki  
D) Geniş zaman eki      E) Belirtme durum eki

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü türemesine örnek bir sözcük vardır?

A) Omuzlarında büyük bir sorumluluğu küçücük bedenine yüklemiş gidiyordu.  
B) Sabahları erken saatlerde sıcacık bir simit ile bir bardak çay gibisi yok.  
C) Büyükler “Azıcık aşım, ağrımaz başım.” derlerdi.  
D) Bütün hayatını alt üst eden ufacık bir yalandı.  
E) Minicik elleriyle hayata “merhaba” diyordu.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısına göre şartlı birleşik, öğelerin dizilişine göre devrik bir fiil cümlesidir?

A) Sağlığı iyiye gidiyorsa yakında ayağa kalkar.  
B) Koltukta şekerleme yaparken aniden sıçradı.  
C) Dünya yıkılsa gitmem asla o eve.  
D) Dakikalar içinde hazırlanıp yola çıktılar.  
E) İlk romanını yazmaya başlarsa büyük bir yazar olabilir.

8. Aşağıdakilerden hangisi Türkçenin ilk resmî alfabesi olarak kabul edilmektedir?

A) Süryani alfabesi  
B) Göktürk alfabesi  
C) Kiril alfabesi  
D) Arap alfabesi  
E) Çin alfabesi

9. Aşağıdakilerden hangisi bir yazının giriş cümlesi olabilir?

A) Dolayısıyla az konuşanın keskin zekâlı görünebilmesi için kurnaz olması gerekir.  
B) Okumak insanı olgunlaştırır, konuşmaksa ustalaştırır.  
C) Yazmak ise daha somut bilgi sağlar.  
D) Bu da az yazanın iyi belleğinin olmasını gerektirir.  
E) Ancak okumadan okumaya fark vardır elbette.

“Vatan şairi Namık Kemal’in dediği gibi “Gerçek, düşüncelerin çatışmasından doğar.” Düşüncelerimizi söylemekten geri durmamalıyız; ancak bunu yaparken anlayışlı, hoşgörülü, sabırlı olmalı ve karşımızdakini dinlemeyi unutmamalıyız.”

10. Yukarıdaki parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

A) Tanıklama  
B) Tanımlama  
C) Örneklendirme  
D) Karşılaştırma  
E) Açıklama